№ 84. Otrdeen, 24. julijâ 1912. g. 1912.

Makſâ,
Jelgawâ ekſped. ſanemot
par 1 gadu 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — „ 60 „

ra peeſuhtiſchanu mahjâs
par 1 gadu 2 rub. 50 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 35 „
par 1/4 gadu — „ 70 „

Par adreſes pahrmaiſu jamaksâ 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeſchu Awiſes.

Iſnahk 3 reiſes nedelâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un ſeſtdeenâ.

Makſâ,
par paſtu peeſuhtot:
par 1 gadu . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uſ ahrſemem
par 1 gadu 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu 2 „ 80 „
par 1/4 gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn. — „ 60 „

Numurs makſâ 3 kap.

Paſte kaſte № 17.

Redakzija un ekſpedizija:
Jelgawâ, Skrihweru celâ № 35.

91. gada gahjums.

Sludinajumi makſâ:
par ſihku rakſtu rindiņu 8 kap., preekſchpuſê 20 kap.

Latweeſchu Lauksaimneeku Ekonomiſkâs Sabeedribas darbibas pahrſkats par 1911. gadu.

VI.

Latweeſchu Lauksaimneeku Ekonomiſkâs Sabeedribas Lopkopibas Sekzija.

Lai Latweeſchu Lauksaimneeku Ekonomiſkai Sabeedribai labaki buhtu paſpehjams weizinat ſawu beedru arodneeziſkâs, praktiſkâs ſinaſchanas daſchadajâs lauksaimneezibas noſarês, tad ſahkot jau no Sabeedribas paſtahweſchanas pirmajeem gadeem Sabeedribas walde aizinaja iſ beedru leelâ ſkaita atſewiſchku noſaru leetpratejus un intereſentus, ſaſtahdit atſewiſchkas waldes apakſch-nodalas, tâ ſauktâs ſekzijas. Zaur ſchahdam ſekzijam rodas Ekon. Sabeedribas kulturelo mehrku ſaſneegſchanai jo noderigi lihdſſtrahdneeki, kas ſawus praktiſkos peedſihwojumus un teoretiſkâs ſinaſchanas atſewiſchkâs noſarês beſ kaut kahdas ſkanoſchas atlihdſibas iſleeto ſawu lihdſdarbibu — lauksaimneeku labâ, dodami Ekon. Sab. algoteem leetpratejeem aiſrahdijumus un kontroledami pehdejo darbibu un zaur to notcikdami wiſpahrejo, weetejeem apſtahkleem peemehrotu wirſeenu katrâ atſewiſchkâ ſaimneezibas noſarê.

Lopkopibas ſekzijas mehrkis ſekmet Ekon. Sabeedribas beedru ſaimneezibâs eenesigu lopkopibu, un lihdſekli tâs ſaſneegſchanai: a) Preekſchlaſijumi par muhſu apſtahkleem peemehrotu lopkopibu, b) lopkopibas kurſi, c) lopu pahrraudſibas ſabeedribas un waiſlas bullu ſtazijas, d) wirſpahrraugi kâ pahrraudſibas ſabeedribu kontroleeri, e) pahrraugu papildu kurſi, f) lopu zilts grahmatas un beidſot weetejâm wajadſibam noderigu ſugas lopu audſinaſchana un tirdſneeziba ar teem.

Preekſchneeks: agronoms J. Bergs, preekſchneeka weetneeks agronams P. Lejinſch; rakſtwedis: inſtruktors R. Linde.

Lozekli: agronomi: J. Biſſeneeks, J. Braſda, A. Friſchmans, Aug. Kalninſch, J. Maſwerſits, K. Roſits un J. Ritmans, weterinarahrſti: W. Friſchmans, Ed. Fichtenbergs, Lonfelds un A. Saldaus, inſtruktori: J. Blumbergs un O. Gailis.

Preekſchlaſijumus un lopkopibas kurſus Ekon. Sabeedriba ſarihkojuſi no paſcha ſawa ſahkuma lihdſ ſchim jo leelâ ſkaitâ.

1911. gadâ Lopkopibas ſekzija ſarihkoja zaur ſaweem inſtruktoreem 14 preekſchlaſijumus: Widſemê — Lihderê, Koſâ, Aumeiſteros, Jumurdâ un Lehdmanos; Kurſemê — Weſenê, Leel-Seſawâ, Gahrſenê, Nigrandê, Dſchuhkſtê, Kurſiſchos, Greenwaldê un Blihdenê, un pat Kaunas gubernâ Schaukos.

Kurſi notureti Widſemê 8 weetâs, Kurſemê 12 un Latgalê 11 weetâs un tika apmekleti no apm. 300 paſtahwigeem kurſiſteem un beſ tam no apm. 2500 deenas kurſiſteem.

Sewiſchku wehribu lopkopibas ſekzija peegreeſa lopu pahrraudſibas ſabeedribam un lopu ziltsgrahmatas nodibinaſchanai ſewiſchki pee weetejeem lopeem.

Lopu pahrraudſibas ſabeedribas Ekon. Sab. dibinaja un ſekmeja weenigi ar ſaweem zaur tirdſneezibu eeguhteem maſajeem lihdſekleem jau ſahkot ar 1909. gadu, kurâ gadâ tai bija 12 pahrraudſibas ſabeedribas (ſalihdſini 1909. gada darbibas pahrſkatu). 1910. gadâ Ekonomiſkâ Sabeedriba bija jau nodibinajuſi 18 pahrraudſibu ſabeedribas, dodama it wiſâm atteezigos aparatus par brihwu un ſuhtidama ſawus inſtruktorus pahrraudſibas ſabeedribu nodibinaſchanai un kontroleſchanai (ſalihdſ. 1910. gada darbibas pahrſkatu). Pagahjuſchâ 1911. g. pee Ekonomiſkâs Sabeedribas darbojâs 35 lopu pahrraudſibas ſabeedribas.

Pahrraudſibas ſabeedribas, kuras ſtahweja ſem Latweeſchu Lauksaimneeku Ekonomiſkâs Sabeedribas lopkopibas ſekzijas pahrſinas un lihdſ ar to peedalas pee muhſu weetejo lopu ziltsgrahmatas nodibinaſchanas, kâ atſinibu no lopkopibas ſekzijas wiſus wajadſigos aparatus un wiſas grahmatas un liſtes, kuras noderigas lopu pahrraugu atſihmeſchanâm, pilnigi par brihwu. Tapat wirſpahrraugu rewiſijos un lopu eeweſchana ziltsgrahmatâ zaur ſekzijas ſuhtiteem leetpratejeem (weterinarahrſtu un lopkopibas ſpezialiſtu) noteek pilnigi beſ kahdas naudas iſmakſas no lopu ihpaſchneeka puſes. Ja, lopkopibas ſekzija pat peemakſâ kâ godalgu 30 rbl. tam pahrraugam, kurſch paſneedſ par ſawas pahrraudſibas ſabeedribas lopeem pareiſas ſinas, uſ kuru pamata lopi eewedami zilts grahmatâ. Ahrkahrtigos gadijumos lopkopibas ſekzija pat peedalas pee winas ſuhtitâ lopu pahrrauga algoſchanas, ja pahrraudſibas ſabeedribas beedreem tas teeſcham par gruhtu nahktos, waj ja apkohrtejo lauksaimneeku apſtahkli behl pee labakâs gribas nebuhtu paſpehjams tik daudſ ſabeedribas balibneeku ſadabut, ka nahktos uſ ikkatru kontrolejamo lopu makſat wairak kâ 2 rbl. gadâ preekſch pahrrauga algas. Ekonomiſkâs Sabeedribas zentigee beedri wiſas augſchminetâs 35 pahrraudſibas ſabeedribas nodibinajuſchi un lihdſ ſchim uſturejuſchi weenigi paſchu ſpehkeem aiſ pahrleezibas, ka ſaprahtigâ lopkopiba ir ari eeneſiga, tas ir, pati atmakſajas un wehl atmet tihru peļņu. Pateeſcham, darba ruhkim jarahda pareiſais zelſch, mehrki tas ſaſneegs tad paſcha ſpehkeem.

Lai lopu pahrraudſibas ſabeedribas pateeſi ſaſneegtu ſawu mehrki, pazelt lopkopibas eeneſigumu zaur lopu inſtruktora (pahrrauga) doteem aiſrahdijumeem, tad ruhpigako wehribu peegreeſa ſchahdu inſtruktoru iſwehlei. Ekonomiſkâs Sabeedribas lopkopibas ſekzija peenem weenigi inſtruktorus, kuri beiguſchi kahdu ſaimneezibas ſkolu, ſagatawo tos atſewiſchkos pahrraugu kurſos un ſuhta tad uſ mehneſi kahdâ wezakâ lopu pahrraudſibas ſabeedribâ uſ praktiku.

Labi ſagatawoti pahrraugi — inſtruktori ir muhſu lopkopibas jo drihſas pazelſchanas wiſdroſchakee pamati un tadehl Ekon. Sabeedriba ruhpejas, ka labam darbineekam tiktu ar laba alga makſata.

Skatotees uſ inſtruktora teoretiſkâm un praktiſkâm ſinaſchanam un pahrraugu ſabeedribas plaſchumu un makſat ſpehjas inſtruktoru atlihdſiba pee brihwa uſtura ſwahrſtas ſtarp 30, 35 un 40 rublu mehneſî. Katrai pahrraugu ſabeedribai tomehr eeteizams, ja ween ſpehjams, makſat labam leetas pratejam drihſak augſtaku algu, nekâ nemahkulim tikai 20 r. mehneſî.

Lopkopibas ſekzijai ar ſkumjam jamin, ka weens winas zentigs un zihtigs darbineeks Janis Widowſkis, Behrſmuiſchas lauksaimneezibas beedr. „Druwas“ pahrraugs-inſtruktors aiſgahjis uſ muhſchigu duſu oktobrî iſg. gadâ. Widowſkis beidſis Wjaſnes lauksaimneezibas ſkolu, pehdejos 2 gados zihtigi darbojees kâ inſtruktors-pahrraugs, mira tikai 25 g. wecs, bet tomehr jau paſpehja ſawâ eemihlotâ darba laukâ „ſeht daudſ graudu weſelu“. Sekzijas delegati (Bergs, Lejinſch un Skroders) lihdſ ar daudſ darba beedreem — inſtruktoreem, „Druwas“ pahrraugu ſabeedribas beedreem un daudſ apkahrtnes eedſihwotajeem iſwadija 25. okt. iſ greſnâ „Druwas“ beedribas nama dahrgo nelaiki uſ tuwejeem Behrſmuiſchas baſnizas kapeem, daudſâs runâs noſchehlodami zentigâ jaunekla beſlaika nahwi. Pukem un wainageem greſnota ſmilſchu kopina apklahja zentigâ widſemneeka mirſtigâs atleekas, tahlu no dſimtenes, bet lihdſjuhtigu latweeſchu widû.

Pahrraugu ſabeedribas darbojâs ſem Latw. Lauks. Ekon. Sabeedribas wezako lopkopibas inſtruktoru-wirſpahrraugu paſtahwigas uſraudſibas. Wirſpahrraugi wairakas reiſas gadâ apzeko pahrleezinadamees par katra inſtruktora-pahrrauga darbibu. Zaur wezako lopkopibas inſtruktoru-wirſpahrraugu paſtahwigâm rewiſijam eeſpehjams uſturet wiſâs daudſajâs pahrraudſibas ſabeedribâs weenadu wirſeenu, kas no wiſleelakâ ſwara pee muhſu lopkopibas pazelſchanas. Beſ tam wirſpahrraugi ruhpejas par jaunu pahrraudſibas ſabeedribu nodibinaſchanu Latweeſchu Lauks. Ekon. Sab. beedru ſtarpâ un peedalas kopâ ar lopkopibas ſpezialiſteem, agronomeem un weterinarahrſteem pee lopu eerakſtiſchanas ziltsgrahmatâs. — Ekonomiſkai Sab. ſchimbrihſcham 3 wezakee lopkopibas inſtruktori-wirſpahrraugi: A. Skroders, beidſis Wjaſnes lauksaimn. ſkolu, J. Blumbergs, beidſis Polonajas lauksaimneezibas ſkolu un O. Gailis, beidſis Wjaſnes lauksaimneezibas ſkolu, kureem darba pilnas rokas kontrolejot 35 inſtruktoru-pahrraugu darbibu tikpat daudſâs pahrraudſibas ſabeedribâs.

Lai wehl labaki apweenotu wiſu pahrraudſibas ſabeedribu ſwehtigo darbu, tad pagahjuſchâ gadâ notureja Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas ſaimneezibâ Behrſmuiſchâ 14., 15. un 16. augustâ pahrraugu papildu kurſus, kuros peedalijâs 28 inſtruktori-pahrraugi. Preekſchneſumus tureja agronomi J. Bergs, J. Maſwerſits un P. Lejinſch un wezakee lopkopibas inſtruktori R. Linde, A. Skroders un J. Blumbergs. Kurſi bij ſaweenoti ar praktiku un ekſkurſijam un noriſinajâs wiſai dſihwi. Eeweh-

Paſpahrne.

Kreewija frantſcheem eenahkot.

(Beigas.)

Keiſars pawehlejis ſinu turet ſlepenibâ, lai neweenu neuſtrauktu, wehl kahdu ſtundu palizis ballê, tad dewees uſ awu pili, kur leelako dalu nakts pawadijis darbâ. Sche winſch dewis pawehli wiſeem pirmâs armijas korpuſeem atkahptees uſ Swenzjaneem, bet Bagrationam un Platowam kawet eenaidneeku zelâ. Tad Aleksandrs peeſauzis walſts ſekretaru Schiſchkowu un teizis: „Jauſraksta pawehle muhſu kara pulkeem, kâ ari feldmarſchalam Saltikowam par eenaidneeka eebrukumu muhſu robeſchâs. Starp zitu jamin, ka es nenolikſchu eerotſchus lihdſ kamehr neweena eenaidneeku ſaldata wairs nebuhs manâs robeſchâs.“

Schiſchkows tuhlin nakti ſaſtahdijis pawehli un ari reſkriptu, kurus keiſars parakſtijis.

Wini ſkan ſchâ:

Pawehle muhſu armijam.

„Jau ſen mehs nowehrojâm frantſchu keiſara naidigo rihzibu pret mums, bet weenmehr zerejâm ar laipneem un meermihligeem lihdſekleem to nowehrſt. Beidſot, redſot nemitigi atkahrtojamees muhſu apwainoſchanam, mehs, neraugotees uſ wiſu muhſu wehleſchanos uſturet meeru, bijâm ſpeeſti ſapulzinat muhſu kara pulkus; bet ari tad wehl zeredami uſ ijihgumu mehs palikâm ſawas walſts robeſchâs un neaiſſkahrmeeru, bijâm tikai gatawi uſ aiſſtahweſchanos. Wiſi ſchee meermihligee noluhki neſpehja uſturet no mums wehleto meeru. Ar uſbrukumu pee Kaunas muhſu kara ſpehkam, frantſchu keiſars pirmais ir uſſahzis karu. Un tâ, redſot ka winſch ne ar kahdeem lihdſekleem naw peedabujams pee meera, mums neatleek nekas zits, kâ tikai peeſaukt par palihgu pateeſibas Leezineeku un Aiſſtahwi, Wiswareno debeſu Raditaju un ſtahdit eenaidneekam preti muhſu ſpehkus. Man newajag atgahdinat wadoneem, pulku komandeereem un muhſu kareiwjeem winu peenahkumu un wihreſtibu. Winos jau no ſeneem laikeem pluhſt zaur uſwaram ſlawenâs ſlawu aſinis. Kareiwji! juhs aiſſargaſat tizibu, tehwiju un brihwibu. Es eſmu ar jums. „Pret eeſahzeju ir Deews.“

Keiſara reſkripts feldmarſchalam grafam Saltikowam.

Frantſchu kara pulki pahrgahjuſchi pahr muhſu walſts robeſcham. Kâ atlihdſiba par lihguma eewehroſchanu bij pats wiltigakais uſbrukums. Lai uſturetu meeru, es iſleetoju wiſus lihdſeklus, kas bij ſaweenojams ar trona zeenibu un manas tautas labumu. Wiſas manas puhles palika weltas. Keiſars Napoleons ſawâ prahtâ zeeſchi apnehmees iſpoſtit Kreewiju. Paſchi mehrenakee preekſchlikumi palika beſ atbildes. Peepeſchais eebrukums wiſkaidrakâ kahrtâ peerahdijis, zik meligi bijuſchi wiſi neſenee meera ſolijumi. Un tapehz man neatleek nekas zits, ka pazelt eerotſchus un iſleetot man wiſus no Augſtakas Waras dotos lihdſeklus, lai atſiſtu ſpehku ar ſpehku. Es zeru uſ ſawas tautas zentibu un ſawu kara pulku duhſchibu. Apdraudeti paſchi ſawâs mahjâs wini tâs aiſſargâs ar teem peemihtoſcho droſmi un duhſchibu. Augſtakâ Wara ſwehtiſcho muhſu taiſno leetu. Tehwijas apſargaſchana, un tautas neatkariba un gods muhs ſpeeſch poſtees uſ karu. Es nenolikſchu eerotſchus lihdſ kamehr neweena eenaidneeku ſaldata nepaliks manâ walſtî.“

* * *

Schâ kreewi ſanehma frantſchu eebrukumu un ar to ſahkâs breeſmigais karſch. Sm.

Sihkumi.

Auſtrumneeku parunas par ſeeweeti.

Seewas paſchas grehko maſ — bet tâs ir wiſu grehku eemeſls.

Seewa ſabauſa ſpoguli, kas rahda pareiſi.

Wihra laime atrodas ſeewas rokâ.

Ja tawa ſeewa ko wehlas, nemozees weltigi, bet ſaki „ja“.

Lauliba nahk no mihleſtibas, duhmi no leeſmas.

Uſ ſeeweetes ſirdi web weens ſchaurs un weens plats zelſch: mihleſtiba un glaimi.

Seeweetes eenihſt ir launums, ſeeweetes mihlet — mokas.

rojot to, ka eenesiga lopkopiba naw domajama bes prahwa saknaugu daudsuma, tad schinis kursos instruktoreem eemahzija neween teoretiskàs finaschanas par runkulu un burkanu audseschanu, bet ari wisus praktiskos darbus Behrsmuischas apm. 70 puhrweetu plaschajos saknaugu laukos. Ari salbaribas kopschanu un eewahkschanu mahzija wisos sihkumos, tà ka Ekon. Sabeedribas lopu pahrraugi-instruktori sagatawoti pahrraugu sabeedribâs neween dot aisrahdijumus teeschi par lopkopibu, bet ari par lopbaribas wajadsigo pawairoschanu zaur saknaugu un salbaribas plaschu kopschanu.

(Turpmak wehl.)

Tizibas mahzibas kursi tautskolotajeem Walmeerâ.

18. julijâ Walmeerâ eesahka tizibas mahzibas kursus tautskolotajeem. Kursus atklahja schulrats mahzitajs Neilands ar dseesmu: „Deews Kungs ir muhsu stipra pils," ko kahdi 200 kursistu Pawasara mahzitajam us klaweerèm pawadot no spehzigas kruhts nodseedaja. Jauki noskaneja dseedaschana plaschajâs Walmeeras Latweeschu beedribas telpâs. Tad mahzitajs Neilands tureja atklahschanas runu par tematu „Laideet tos behrninus pee manis nahkt u. t. t." Runa bija ihsa, bet dsila un isjusta, tà ka wisus klahtesoschus koti aiskustinaja. Tika aprahdits, ka skolotajs aizinats leelam un augstam usdewumam, peewest behrninus pee Ta, Kas ir wisas muhsu dsihwes pamats. Mahte scho darbu mahjâ esot eesahkusi un skolotaju usdewums esot to turpinat, bet lai to peenahzigi weiktu, ir wajadsigs pascham daudz ko sinat, tapehz esam sche sapulzejuschees, lai kopeji stiprinatos us to leelo darbu, kas skolotajeem un mahzitajeem un sewischki skolotajeem weizams. Nowehledams spehku, isturibu un pazeetibu wisu sneegto kahrtigi sanemt un usnemt, mahzitajs beidz ar sirsnigu luhgschanu un dseesmu. Pehz luhgschanas mahzitajs Neilands nolasa Widsemes un Kursemes generalsuperitendentu apsweikumus, ko tee suhtijuschi kursu rihkotajeem un tàpat dalibneekeem. Widsemes generalsuperintendents bijis aizinats un ari gribejis pats eerastees us kursu atklahschanu, bet naw bijis wakas, jo esot tanî deenâ aisbrauzis us weenas jaunas basnizas atklahschanu. Tad Smiltenes mahzitajs Kundsinsch apsweiz kursistus un aprahda kursu gaitu, kà ari to, kà ir nodomats isleetot brihwo laiku. Tà, peemehram, ir nodomats, ja kursisti tam peekritis, sarihkot 22. julijâ us Silo kalnu ekskursiju, kur warès apluhkot wehsturiskàs weetas; tad 29. julijâ padomâ rihkot bibeles swehtkus un kuplinat tos ar kora dseesmam, pee kuràm lai peedalitos kursisti un tanî paschâ deenâ wakarâ Walmeeras Latweeschu beedribas sahlê sarihkot laizigu konzertu, pee kam par eenahkumu jalemj pascheem kursisteem. Tad pehz ihsa pahrtraukuma mahzitajs Neilands tura preekschuesumu par „Jesu Kristu". Schis preekschlasijums wisus atspirdsinaja kà maigs leetutisch karstâ saules deenâ. Daschs labs no klausitajeem nesi kad bij dsirdejis Deewa wahrdu, nu tagad atkal mahzitajs Neilands wisus ar to apslazinaja. Weetam mahzitajs bij tik sirsnigs, ka aisrahwa ari daschu labu no klausitajeem, tà ka teem pat pa asarai noriteja. — Pehz scha kurlmehmo skolas preekschneeks Enkmana kgs aisrahdija kursisteem, kahdâ kahrtibâ buhs jausturas beedribas telpâs. — Preekschpusdeena riteja ahtri un kà beidsamais preeksch kopejas pusdeenas runaja Krimuldas mahzitajs Ehrmanis. Winsch sawâ preekschnesuma sahkumâ norahda, ka schee kursi izehluschees no diweem eepreekschejeem kurseem — no apologetiskajeem un teem kurseem, kurus pehrn notureja Terbatâ, widus skolu tizibas mahzibu skolotajeem. Pirmajos kursos, kuros peedalijuschees daudzi eewehrojami sinatnu wihri, dabujuschi pahrleezinatees par to, ka ihsti kristigajam zilwekam neesot ar sinatni jastahw konfliktâ, ka weens ar otru zeeschi saistas un jauki papildina, ka wiskritiskaais un nepatihkamakais ir tas, ja tizibas mahzibas skolotajs stahw weenmehr us weena pascha, sen eeguhta un neeet us preekschu. Otri kursi rahdijuschi un mahzijuschi, ka wisi ir weena leela darba daritaji. Scheem kurseem wajagot buht galwenàm kahrtam eerosinatajeem, tad winos wajagot nowelt daschu labu akmeni weens otram no zela. Tad Ehrmanis islasija eewadu wisam sawam kursu darbam. Ar to beidsàs pirmàs deenas darbiba.

Tà ar sawu raschas un lauku stahwokli Kursemes laukstaimneeki wispahri waretu schogad buht meerâ. Ari par derigu sinaschanu isplatischanu winu starpâ pastahwigi ruhpejas gan weetejàs laukstaimneezibu beedribas, gan ari Latweeschu Laukstaimneeku Ekonomiskà beedriba, sarihkojot daschadus kursus.

No ahrsemem.

Sabeedrotàs Walstis.

Afinainas sabursmes ar streikotajeem. Kahdu 20 juhdsu attahlumâ no Reetrumu-Wirginijas galwas pilsehtas Tscharlstaunas ir ogku raktuwes, kurâs eesahkuschi streiku ogkratschi. Pee tam nu notikuschas asinainas sabursmes starp streikotajeem un poliziju un par abàm pusem krituschi jau wairak par 100 zilweku. Ari weetejais polizijas pristaws nonahwets. Zihna westa ar rewolwereem, slintem un maschinu slintem un streikotaji leetojuschi ari dinamitu un bumbas. Streikotaju esot wairak tuhkstoschu. Telegrafa un telefona satiksme pahrtraukta. Direktoru un darba deweju nami ispostiti.

— Georgijas walsti nupat swehtdeen bijusi atkal sabursme starp baltajeem un negereem. Kahds negeris usbahsees kahdai baltai seeweetei. Tuhlit saskrehjuschi eedsihwotaji un usbrukuschi negereem. Pehdejee turejuschees preti un izzehlusès asinaina kauja. Eewainoti kahdi 20 baltee un wehl daudz wairak negeru. Baltee kahdâ weetâ eelenkuschi 5 negerus un wisus nosituschi. Lai atjaunotu kahrtibu, tad us notikumu weetu suhtiti militschi, bet sagaida, ka militschi negerus nesargàs.

— Rosentala noslepkawoschanas leetâ apzeetinats polizijas leitnants Bekers, jo Schaks Rose usrahdijis, ka Bekers winam usdewis gahdat par Rosentala nonahweschanu. Rose tad ari nolihdsis 4 noseedsneekus par 10,000 rbl., isdarit slepkawibu. Rose bijis tas, kas eewahzis naudu preeksch Bekera no trumposchanas namu turetajeem. Slepkawas wehl naw atrasti, jo toreis polizija palihdseja wineem isbehgt. Schaî paschâ leetâ zitas trihs apzeetinatas personas sem swehresta isteikuschas, ka pagahjuschâ gadâ trihs ougstaki polizijas eerehdni sanehmuschi no trumposchanas namu turetajeem $2^1/_2$ miljonu dolaru.

Wiss schis atgadijums plaschi atklahs to netihro leetu, ka Nujorkas polizija ir nehmusi kukulus. Trumposchanas nama turetaja Kreewijas schihda Rosentala nokauschana pati par sewi turpreti ir neswarigs atgadijums, jo Rosentals, kà pa laikam schihds, ir nodewis sawus „godigos" beedrus, par ko tad tee atreebuschees.

No eekschsemem.

Leelisks mantojums.

No Berditschewas sino „Birsch. Wed.", ka tureenes schihds Widrius sanehmis wehsti no Amerikas par kahda sawa tureenes radineeka nahwi, kursch winam atstahjis 76 miljoni dolaru jeb muhsu naudâ ap **150** miljonu rubku leelu mantojumu.

Rotmistra Treschtschenkowa nodoschana teesai.

No Irkutskas telegrafê:

Senators Manuchins pawehlejis, agrako polizijas preekschneeku kalnraktuwju apgabalâ Witimâ un Olekmâ, rotmistru Treschtschenkowu, dibinotees us wezàs sodu likumu grahmatas 338. un 339. panteem un us 341. panta otro daku, saukt pee kriminalatbildibas par 4. aprilî sch. gadâ Lenas selta skalotawâs isdarito sawas amata waras pahrkahpschanu, kà ari par besdarbibu deenestâ, kam wisam bijuschas gruhtas sekas. Treschtschenkows ari pagaidam atzelts no Irkutskas gubernas schandarmerijas waldes preekschneeka palihga amata. Ismekleschana pret Treschtschenkowu nodota Irkutskas apgabalteesas swarigu leetu ismekleschanas teesnesim.

Juschtschinska slepkawibas leetâ.

No Kijewas telegrafê, ka bijuschais polizijas pristaws Krasowskis, kursch pats us sawu roku westâ ismekleschanâ nahzis us pehdam ihsteem wainigajeem sehna Juschtschinska noslepkawoschanas leetâ, tagad nobots teesai par to, ka nelikumigâ kahrtâ laupijis brihwibu us 3 mehnescheem kahdam semneekam, kà ari sakarâ ar scho leetu isdarijis wiltojumus un zitus pahrkahpumus deenesta darischanâs.

Trihs noslihkuschi studenti.

No Kasanas telegrafê: Wasilewas wasarnizu weetâ, pawisinotees laiwâ pa Wolgu, noslihka 3 studenti: knass Wachmachows, Nowoselows un Morosows. Lihkus atrada.

Kreewijas pilsehtu parahdi.

Pirmo obligaziju aisnehmumu Kreewijâ isdarijusi Rewele 1871. gadâ 50,000 rbl., leelumâ. Pehz tam laikâ no 1892.—1901. gadam Maskawa isdarijusi 16 aisnehmumus par **39,069,400** rbl. kopâ. Peterburga realisejusi aisnehmumus **30** miljonu rubku leelumâ u. t. t. Pehdejâ gadu desmitâ, t. i. 1902.—1911. g. Kreewijas pilsehtu obligaziju parahdi peeauguschi diwkahrtigi. Pehdejo 4 gadu laikâ isdariti pawisam 39 leeli aisnehmumi kopâ **200,000,000** rubku. Schos aisnehmumus isdarijuschas kopâ 30 pilsehtas. Us 1. janwari 1912. gada no wisàm Kreewijas pilsehtam 64 bij peedalijuschàs pee aisnehmumeem. Maskawa schaî laikâ isdarijusi 4 aisnehmumus kopâ par 75,929,000 rbl. un Peterburga — par 39 milj. rbl. — Aisnehmumu realiseschanas termini pa leelakai daldai wisai ihsi: no 153 aisnehmumeem 62 realiseti tanî paschâ gadâ, 45 nahkoschâ un tikai pahrejeem bijis ilgaks laiks. Wisgarakais realiseschanas terminsch bijis Maskawas aisnehmumam 1901. gadâ, kursch realisets pilnigi tikai 1910. gadâ.

Wisu to 64 pilsehtu mantiba, kuras peedalijuschàs pee aisnehmumeem, sneedsas pee **917,500,000** rbl., bet winu parahdi kopâ istaisa **391** milj. rbl.

Atkal buhwes katastrofa ar zilweku upureem

notikusi Peterburgâ netahl no Lachtas. Buhwejamam 2 stahwu namam eebrukuschi dselsbetona greesti un welwes. Katastrofa notikusi pulksten 9 rihtâ, un tad ari apbehrti 9 strahdneeki. Us notikuma weetu tuhlin issaukti ugunsdsehseji, kuri kehruschees pee apbehrto israkschanas. Par laimi nosists neweens neesot, bet gan sabragati un sakroploti. — Katastrofas eemesls — nolaidiga strahdaschana. Darbus wadijis kahds inscheneers Ruswurms.

Trihs mehneschi aresta par slepenu polu skolu.

Kijewas generalgubernators administratiwâ kahrtâ sodijis ar 3 mehnescheem aresta Hodorkowas basnizkungu Isdjakowu par slepenas skolas atwehrschanu, kurâ polu tautibas behrneem pasneegta mahziba polu walodâ.

3000 stipendijas

par peeminu Romanowa nama 300 gadu waldischanas jubilejai, kà sino, taps no tautas apgaismoschanas ministrijas dibinatas. No schim 500 buhs preeksch augstskolam, 1000 preeksch widus un 1500 preeksch semakàm skolam. — Bez tam wehl tautas apgaismoschanas ministrija projektè dibinat jubilejas fondu, preeksch kam tai buhs wajadsigi 100,000 rbl. No schi fonda issneegs pensijas tahdàm personam, kam nopelni pee tautas isglihtibas weizinaschanas.

Schi gada rascha Kreewijâ

pehz eewahktàm sinam zaurmehrâ esot paredsama pahraka par wideju.

Kreewu kapteinis Kostewitschs,

kursch nesen atpakal tapa Berlinê apzeetinats un apwainots, ka tur esot usturejees speegoschanas noluhkâ, kà ahrsemju laikraksti sino, tapschot drihsumâ atswabinats.

„Latwju Dainu",

muhsu milsigà tautas dseesmu krahjuma pehdejà sehjuma druka kà no Peterburgas sino, patlaban ejot us beigam. Schimbrihscham „Latwju Dainu" kahrtotajs, sastahda wehl registri un wispahreju satura rahditaju. Tas ir pehdejais solis pee schâ monumentalâ tautiskâ leeldarba. Jau rudenî wiss schis milsigais K. Barona un H. Wisendorfa isdotais un Sinatnu akademijas apgahdatais dainu jeb latweeschu tautas dseesmu krahjums buhs galigi nodrukats un wisâ kopibâ un pilnibâ peeejams wiseem, kas ween interesejas par latweeschu tautas dischenu dsejas puhru.

Karstums un sausums Peterburgâ

schogad ir neparasti leels. Pehz galwenàs Nikolaja fisikas obserwatorijas sinam Peterburgâ un tàs apkahrtnê junija mehnesî no leetus uslijusi tikai 6 milimetru beesa kahrtina uhdens. Pee tam temperatura pastahwigi ir stipri augsta. Ja schahds karstums, saweenots ar neparasto sausumu, buhtu usnahzis Kreewijas zentrâ, waj ari deenwidos, tas tur buhtu nodarijis leelu postu, jo tad tur no jebkahdas raschas nebuhtu neko domat. Ari peterburdseescheem nenahkas weegli panest scho neparasto sausumu un karstumu.

Peterburga. Senatoram Garinam par wina nopelneem isteikta Wisaugstakà pateiziba.

— Sem sabrukuschà Torkatschewa nama drupam apbehrti diwi strahdneeki, kaut gan sahkumâ domaja, ka zilweku upuru nebuhs. Weena strahdneeka lihkis ir jau atrasts. Nama buhwes darbu waditaju inscheneeri Nikolu sauz pee atbildibas.

— Senators Manuchins eeradisees Peterburgâ 25. julijâ.

— Ugunsgrehks naktî us 19. juliju izzehlàs Badina 2 stahwu koka nama masàs un leelàs Pasadu eelas stuhrî. Nama augschstahwa eemihtneeki uguni pamanija tikai tad, kad tas jau bij apnehmis wisas ijejas, tà ka teem neatlika nekas zits, kà lehkt pa logu ahrâ, pee kam daudzi no teem wahrigi sadausijàs.

Maskawa. Otro Wiskreewijas pilsehtas skolu skolotaju kongresu noturès Maskawâ 1913. g., no 15.—22. julijam.

Sewastopole. Sche eeradàs no Zirikes uniwersitatates wairak profesori un studenti, skaitâ pawisam 35 zilweki, tanî noluhkâ, lai apmekletu Krimu un Kaukasu un eepasihtos ar tureenes dabu un laudim.

Perma. Pilsehtâ parahdijees wehdera tifs. Konstateti 10 saslimschanas gadijumi.

Astrachana. Noschahwàs akzises waldes rewisors Kuschinskis. Paschnahwibas eemesls — dsihwes apnikums.

Warschawa. Katastrofa. Gergas zeematâ, Warschawas, tuwumâ, kahda Oglija buhwe sabrukdama, nogalinajusi 21 zilweku. Katastrofas zehlons — nederigs buhwmaterials.

Torgele. Schejeenes meestinâ 16. julijâ atklahta pasta nodala.

Kijewa. Luberzijas zeemata preesteram Protschajewam bijuschi no tureenes konsumbeedribas ustizeti 200 rbl. daschadu pretschu eepirkschanai Kijewâ, bet tas tur sahzis spehlet kartis un paspehlejis wisu winam ustizeto naudu. Pehz tam winsch par notikumu pasinojis beedribai un lihds ar to isteizees, ka winam neatleekot nekas zits, kà pabarit galu. Tagad polizija meklè nosuduscho garidsnecku.

Jekaterinoslawa. Peekauschana polizijas eezirknî. Weetejam prokuroram eesneegtas suhdsibas no kahda dselsszeka kalpotaja Sabrikina un kahdas seeweetes Perwuschinas. Wini abi apzeetinati par to, ka us teem krituschas aisdomas par sahdsibu. Polizijas eezirknî pats pristaws ar buhrem un sahbakeem dausijis Perwuschinu, bet Sabrikinu gorodowoji apklahjuschi ar slapju palagu un tad to situschi. Ahrsts, kas pehz tam ismeklejis abus peekautos, apgalwojis, ka winu sischana ilgusi apmehram 2 stundas.

Harkowa. Bijuschais eekschleetu ministrs knass Swjatopolsk-Mirskis, kursch tagad usturas sawâ muischâ, Harkowas aprinkî, no weetejàs draudses lozekleem eewehlets par basnizas preekschneeku. Knass eewehlejumu ari peenehmis un jau apstiprinats schaî jaunajâ amatâ.

Zarizina. Us augstakas garidsneezibas rihkojumu Dubskas seeweeschu klosterî isdarita kratischana. Starp zitu konfiszetas biskapa Hermogena un muhka Iliodora gihmetnes.

Ananjewa. Krusa apsitusi Ananjewas aprinkî 1520 desetinas sehjumu, nodaridama saudejumu par 16,435 r.

Widseme.

Riga. Issuhtischana. Swehtdeen, 15. julijâ, no Rigas etapa zeetuma (pee gubernas zeetuma) issuhtija ar wilzeenu, atejoschu us Dwinsku plkst. 10.16 min. no rihta, us nometinaschanu Sibirijâ Frizi Rosinu („Latweeschu semneeka" autoru), Zihruli, Krusu, Pauluku, Nordmani un wehl daschus, kurus sawâ laikâ par peederibu pee Rigas, Jelgawas un Leepajas s.-d. organisezijam Rigas pagaidu kara teesa noteesaja ee spaidu darbeem us 4 gadeem. Scho sodu wini izzeeta

Rigas pagaidu katorgas zeetumâ. Issuhtiteem dsihwes weetu uf 10 gadeem eerahdischot Irkutskas gubernâ.

— Aplaupischana. Naktî uf 20. juniju, ap plkst. 12 uf Peterburgas schosejas, 12. werstê no pilsehtas, 3 jauni apbrunojuschees wihreeschi nolaupijuschi no Rigas uf mahjam brauzoscham Ropaschu muischas kolonialpretschu tirgotawas ihpaschneekam Augustam Straussmanim if wesuma 4 zepures, leetus sargu un no kabatas maku ar 6 rbl. Kad laundari gribejuschi pamatigak ismeklet wina kabatas un maku, winsch paguwis usjirst ar pahtagu sirgam, tà ka tas sahzis aulekschot un israhwees laundareem. Tee gan schahwuschi winam 6 reises pakak, bet tikai 2 lodes kehruschas winam wirsswahrkus.

— Ar dsihwas prezes tirdsneezibu nodarbojotees kahds Tornakalna schihds, wezs wihrs ar weenu roku. Kahds no wina agenteem mehginajis aiswikinat ar leelas algas peesolijumu kahdu 20 gadus wezu jaunawu uf Wentspili, kur wezà schihda radneeze turot slepenu prostituzijas weikalu un suhtot dsihwo prezi ari uf zitureeni. Wezais schihds ar saweem agenteem mehdsot usmeklet jaunawas pehz laikrakstu sludinajumeem, tapehz jaunawàm jabuht koti apdomigàm un usmanigàm pret weetu peesolitajeem kahdâs zitâs pilsehtâs. Weens agents ir dischа auguma wihrs, gadus 45 wezs un ar weenu issahpejuschu azi. Esot ari agentes un tà schis, kà agenti, mehdsot lepni gehrbtees un kundsiski isnestees, lai tà eeguhtu ustizibu pee saweem nodomateem upureem.

—pl.

No Raukscheneem. Nemihschiba. Jau wairak mehneschus stahw muhsu zeka gabals, fabrukuschais dambis pee Rujenes neislabots. Tagad, kur sahk ahtrak tumst, war notikt nelaimes gadijumi, ja braukschana un eeschana pa scho nebroscho weetu turpinajas. Deretu gan mums par scho leetu nopeetni pahrdomat un tatschu beidsot ari ispildit sawu peenahkumu.

No Stalbes. Ugunsgrehks. Swehtdeen, 15. julijâ pulksten 9 no rihta schejeenes Ahrgalos nodega dsihwojamà mahja un rija ar peedarbu, kuri bij sem weena jumta. Lai sasilditu lopeem uhdeni, pusgraudneeka M. seewa sanesusi lehki sausus brikschnus, daku pabahsusi sem poda un pati aisgahjusi uf aku pehz uhdens, bet kad nahkusi atpakal, lehkim greesti bijuschi jau isdeguschi, zaur kureeni uguns eetizis jumtâ. Sadeguschi ari wairaki wahgi un daschas istabas leetas. Apdroschinata tikai ehka. „L."

No Behrsones. Weetejà Semkopibas beedriba sarihko 29. julijâ pagasta nama telpâs preekschlasijumu. Lasis Rigas Laukfaimneezibas Zentralbeedribas instruktors J. Wihtolina kgs par jautajumu: „Lopkopibas pazelschana un pahrraudsibas beedribu nosihme".

No Terbatas. Augstskolu leetas. Terbatâ, kà „R. W." sino, sanemtas ustrauzoschas wehstis, ka bij. universitates rektora Passeka stahwoklis kluwis launaks un sazelot nopeetnas baschas. Us ahrstu padomu slimneeks no Nauheimas aisbrauzis uf Giseni.

— Weterinarrinstituta direktors prof. emer. Kundsinsch atstahts deenestâ uf tahlakeem 5 gadeem.

Kurseme.

Leepaja. Leepajas siwju iswedums, kursch tagad jau sasneedsis 250 pudus deenâ, eet wehl arween uf augschu, lai gan siwju zenas ir stipri zehluschâs. Uspirzeji preeksch kureem obligatoriski noteikumi, gan tikai uf papira stahw, bes plekstem tagad ari menzas un strimalas leelâs partijâs, swaigas un kuhpinatas, ar wiseem Romnu dselsszeka wilzeeneem suhta pa leelakai dalai uf Rigu. Masakas partijas eet uf Jelgawu, Kaunu, Schaukeem un Wilnu. Uf weetejeem tirgeem siwis jau ir retums.

— Tirdsneeziba un kugneezba Leepajas ostâ. Kopsch wairak nedelam Leepajas ostâ tirdsneeziba un kugneeziba ir ahrkahrtigi wahja. Schis klusums isskaidrojams pa dalai ar anglu juhrneeku streiku, kura dehl daudsi kugi anglu ostâs saistiti un tee, kas brauz, paaugstinajuschi fraktis. Peemehram tagad maksà frakti par 1 tonnas oglu atweschanu no Anglijas uf Leepaju 7 schilini 8 pensi (apm. 3 rub. 65 kap.), turpreti preeksch juhrneeku streika maksaja tikai apm. 1 r. 75 kap. Augstàs pretschu wedamàs zenas dehl ari koku tirgotaji stingri atturàs no sawas prezes pahrdoschanas, tà ka koki teek tagad isweesti tikai uf agrak noslehgtu lihgumu pamata. Tà ka Anglijâ streiks sahk isbeigtees, tad zerams, ka fraktis kritis un atjaunosees agrakà kustiba.

— Peekrastes kugneeziba. Pastahwot wairak nedelas rahmam laikam, peekrastes kugneeziba ir koti dsihwa. Galwenâ kahrtâ teek peewests daschads buhwju materials, kà ari jaukti lahbini no Wentspils un Pawilostas. Pehdejà osta no Wentspils bagara „Windau" padsitinata jau tik dsila, ka zeturdeen aisbrauza no Leepajas pirmais twaikonis „Etna", kursch eebrauks Pawilostâ eenemt koku lahbinu. Lihds schim twaikoni, kuri sanehma lahbinu no Pawilostas, sekluma dehl palika uf juhras un wehtrai eestahjotees teem wajadseja uszelt enkuru un laistees juhrâ. Tagad tas wairs nebuhs wajadsigs. Lihds ar ostas padsitinaschanu rasees dsihwaka tirdsneeziba schajâ usplaukstoschajâ sweju meestinâ.

— Issitumu tifs Leepajâ. Pirms 2 mehneschem 2. eezirkna polizija konstateja, ka Kaleju eelâ dsihwojoschà Ruizenu gimene atrodas koti behdigâ stahwoklî. Tehws ar 3 behrneem masâ peesmakuschâ istabinâ kopejâ gultâ guleja gruhti slimi, kamehr mahte bija miruši, bet lihdsekla truhkuma dehl newareja tikt apbedita. Uf polizijas rihkojumu Ruizens ar saweem 3 behrneem tika pahrwests uf pilsehtas slimnizu kur pee wineem konstateja issituma tifu, un wina seewa tika apbedita. Tapat aiswestas uf pilsehtas slimnizu no sawa dsihwokla Aleksandra eelâ Nr. 46 ari ar issituma tifu saslimusi Schenija Meijer un winas 20 gadus wezà meita Helene. Israhdijees ka Meijera kundse pirms sawas slimibas deenejusi pilsehtas slimnizâ par slimo kopeju. Tahlak no sawa dsihwokla Suhnu eelâ Nr. 25 uf pilsehtas slimnizu aiswests ari strahdneeks Jekabs Gailis, kursch mahjâ lizees ahrstetees no kahda ahrsta, un pehdejais naw isdarijis likumigo pasinojumu. „L. At."

Wehrâ nemamas adreses:

Jelgawas Laukf. Beedribas Krahj-Aisdewu Sabeedriba,
Jelgawâ, Katoku eelâ 44, tel. 62. Kantors atwehrts darbdeenâs no pl. 10—2. Bilanze 30. aprilî 1912. g. **5,294,632 rub. 44 kap.**

Leel-Sesawas krahj-aisdewu kase Jelgawâ,
Jelg. Laukfaimneezibas Beedribas namâ, Katoku eelâ 44. Kantors atwehrts darbdeenâs no pulkst. 10—2. Bilanze **767,438** r. **47** kap.

Latweeschu Sawstarpiga Apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina wisadu mantu pret **uguni**). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodalas un agenturas

Latweeschu Sawstarp. Dsihwibas apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina uf mirschanu un sadsihwoschanu **kapitalus, muhscha rentes** un **behru naudas** (no 50 rbl. sahkot). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodalas un agenturas.

K. Berris un Ko. Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 3.
Leelakà spezialitate glaunu apgehrbu isgatawoschanâ. Bagats krahjums gatawu apgehrbu, angłu- un eekschsemes drahnu un drehbneeku peederumu. Drehbneekeem eewehrojams rabats.

Jelgawas Laukf. Beedribas Konsuma Weikals.
Katoku eelâ Nr. 44. Telef. 74. Wisadas kolonial- un materialprezes, miltus, gruhbus, putraimus u. t. t. leelumâ un masumâ.

Tirgotaju un Ruhpneeku Ekonomiskà Sabeedriba.
Walde **Rigâ,** leelâ Kehninu eelâ Nr. 27, nodalas **Jelgawâ,** Katoku eelâ Nr. 46 un 37 un **zitâs pilsehtâs.** Wisadas ruhpneezibas maschinas un rihkus, elektrotechnisti peederumi, dsirnawu maschinas un akmenus u. t. t.

W. Lasmans drehbneeks **Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 6.** Leels krahjums eeksch un ahrsemes stoffu. **Glihti uswalki** no **35** rubli sahkot un dahrgaki.

Wadmalas un manufakturas Sabeedriba Jelgawa, Pasta eelâ Nr. 1. Drehbes leelâ iswehlê no wisslawenakàm **eeksch- un ahrsemes fabrikàm.** Kà ari leels lehgeris gatawu glihtu uswalku un mehteku

No Jelgawas.

Deenesta pahrmaina. Jelgawas II. eezirkna usraugs, tirgus pahrsinis F. Wasiljews teek aiszelts uf Tschitu (Sibirijâ) par pristawa palihgu.

Kursemes gubernatora kanzelejas 2. schkiras kanzelists Weinbergs uf pascha luhgumu atlaists no deenesta.

Par swehrinata adwokata palihgu peelaists Jelgawas-Bauskas meerteesu eezirknî Aleksandra lizejâ kursu beiguschais Bernhards fon Wildemans.

Stipendija uf Dr Schönfelda wahrdu. Jelgawas ebreju draudse gribot uf nel. Rigas ahrsta Dr. Schönfeldta wahrdu nodibinat stipendiju pee Jelgawas gimnasijas masturigeem ebreju skoleneem par labu. Tanî noluhkâ jau eemaksatas eewehrojamas sumas.

Behrnu wezaku eewehribai. Kà sinams, eestahjotees skolâs japeenes skolu preekschneezibai krustamàs sihmes, kuras jaisnem no mahzitaja. Mahzitaji sihmes uf peeprasijumu gan isdod, bet mehds peeprasit 75 kap. stempelmarku. Pehz 10. junija 1900. g. Wisaugstaki apstiprinatâ ustawa par daschadeem papireem, aktim un dokumenteem, kas aplikti ar stempelnodokli, tahds nodoklis naw jamaksà par krustamàm sihmem, kurus mahzitaji (ne konsistorija) isdod jaunawam waj jaunekeem eestahjotees kahdâ mahzibas eestahdê. Прил. къ отд. 1 сб. узакон. и распор. правительст. са 1912 г. № 73, ст. 759). Tapat nodoklis naw jamaksà par daschadàm zitàm sihmem, kuras wezaki isnem saweem masgadejeem behrneem eestahjotees fabrikâs, ruhpneezibas eestahdês u. t. t.

Blehscha stikis. Isnahk leelas kesas, ja jalihgst laukstrahdneeki. Pirmkahrt, jau nesini, kas salihgtais par zilweku, un otrkahrt — salihgtais nereti sanem no saimneeka rokas naudu, bet tad wairs azu nerahda. Tà ari nupat kahds lauku saimneeks salihdsis eebrauzamâ weetâ puisi, kursch bijis ar meeru tuhlin braukt lihds, tikai teizees eepreeksch nokahrtot daschas neezigas darischanas. Lauzineeks ismaksajis nahkoscham puisim kreetnas magaritschas un eedewis ari rokas naudu; tà ka nebijis zitas naudas, par laimi rokas nauda bijusi tikai 20 kapeikas! Puisis bijis ari ar to meerâ un pasneedsis lauzineekam kahdu saku drukatu un aprakstitu dokumentu (peeminedams, ka ta esot wina kara klausibas bilete) un lizis lauzineekam gaidit eebrauzamâ weetâ. Welti isgaidijees, saimneeks beidsot greesees pee polizijas. Te nu israhdijees, ka eedotais dokuments ir weenkahrschi lezinaschanas sihme, kuru lauzineeks, kà kreewu walodas nepratejs, peenehmis par swarigu dokumentu . . . „T."

Balsis if publikas.

Rekahrtibas Jelgawas kurlmehmo skolâ

jau ilgaku laiku teek pahrrunatas latweeschu laikrakstos. Tagad par to atskanejuschas balsis ari Peterburgas kreewu presê „Retsch" peemehram, sawà 10. julija numurâ par scho leetu starp zitu raksta:

Par skolas pahrsini ir kahds Mige, Wahzijas pawalstneeks, kursch neprot ne kreewu, ne latweeschu walodu, kaut tiklab kreewu, kà latweeschu skolâ naw masums un wahziski atkal tee neprot. Mige pahrsin ari skolas ekonomisko pusi, tà ka winsch faktiski ir tanî pilnigs saimneeks. Audsekni gan maksà par mahzibu un usturu, bet pehdejais ir koti slikts. Ehdeens pa leelakai dalai pastahw no rupjas maises un schkibras supas. Galu dabù tikai biwreis nedelâ, bet ta ir tahda, ka pusissalkuschee behrni beeschi ween winu nemas neehd. Peena un sweesta nedod nekad. Skolneekus speesch pee gruhteem darbeem tà mahjâ, kà uf lauka. Jastrahdà tà wasaras karstumâ, kà seemas aukstumâ. Mige pat peespeesch sawus skolneekus tihrit atejas weetas un isleet netihrumus saknu dahrsâ pret ehdamistabas logeem. Bes tam Mige sawus skolneekus nem lihdsi uf Rigas juhrmalu, kur tam ir 4 wasarnizas. Dascheem skolneekeem no darba rokas pastahwigi wahtis; seemâs beeschi slimo; slimee neteek isoleti. Meesas sodus Mige leeto beeschi. Per ar schagareem un tapat ar roku. 4. junijâ, peem., pehz leelas nostrahdaschanàs saknu dahrsâ, dala no sehneem leedsàs ehst uhdenaino supu un sahka to isleet. Par to Mige paschrozigi nopehra ar schagareem seschus puikas tik stipri, ka sihmes wairak beenas pehz tam bij redsamas. Tahda reschima dehl ne puse audsekku nebeidz skolas kursu, jo wezaki winus preekschlaikâ jau isnem no skolas. Daschi puikas paschi aisbehg. Ja kahds no skolotajeem mehgina usstahtees preeksch behrneem, to Mige atlaisch. Peem. weens tahds skolotajs Semtautis, nesen atpakal atlaists.

Augschejo par pateesibu apstiprina ari sekoscha wehstule, kura lihds ar luhgumu, to nodrukat, peesuhtita „L. Atb." no kahdas kurlmehmas meitenes tehwa. Wehstule skan schà:

Wehstule Lapneeka kgm, Dsimt-Misâ.

Zeen. laikrakstu redakzijas luhdsu usnemt manu wehstuli sawâs slejâs: Zeen. Lapneeka kgs! Juhs luhdsat wairak laikrakstos, lai Jums pasneegtu kahdas sinas par Jelgawas kurlmehmo skolu. Man, kà deesgan tahku no Jelgawas dsihwoscham, tahdu sinu ir mas, tomehr pasinoschu sekoscho. Zik reis es tur esmu bijis sawu kurlmehmo meitinu nowesdams un pahrwesdams, tad tur nu gan neesmu nekahdu kahrtibu atradis Wisus sihkumus nemas neminescho; pasinoschu tikai to, par ko wisa publika nobrihnas. 1910. g. seemas swehtku preekschwakarâ nobrauza sawu meitinu pahrwest. Pee pirmà azu usmeteena to pasinu tikai no drehbem: tahda wina bij wahja palikusi. Winai tuwu pee rihkles bij leels augonis, kuru skolotajs K. bij ar ihkschka galu usbudinajumâ pahrgruhdis. Asinis un strutas wehl bij uf kreklineem, kuri nebij paspehti ismasgat. Domaju skolotajam K. prasit atbildi par schahdu rihzibu, bet sinadams, ka tas neprot Latweeschu walodu, gribeju greestees pee direktora kunga. Tomehr dabuju sinat, ka ari tas nemahk latwiski runat. Schinî 1912. g. man gadijàs turp nobraukt wasaras swehtku sestdeenâ. Tad atradu wisus pilnâ darbâ pee aptihrischanas. Sawu meitinu tanî brihdî atradu brihwâ stahwoschu, tambehl ari dabuju to apskatit. Ta bija basam kahjam un bes krekla mugurâ, tikai jazina un kleitina ween bija usgehrbta. Galwa bij pilna utu un tambehl ari ar petroleju samasgata. Par winas zaurajeem apaweem wehl deesgan aukstajâ laikâ neweens nebijis gahdajis, ne ari man par to tika rakstits, ka tas truhktu. To nesinu, ko wini dara rokdarbu stundâs, kuras apleezibâ teek atsihmetas par sekmigàm; bet sawas sekes salahpit behrni, leekas, neteek mahziti. Apskatijis sawu meitinu, gribeju ari redset zitus sawas puses behrnus Prasija deschurejuschai skolotajai pehz ziteem behrneem. Bet ta usspehra ar kahju un ussauza: „Ko waj'g! Ko waj'g!? Wini wisi tagad ir pee darba!" Schahdu atbildi dabujis, nostumis un sapihzis gahju ahrâ. Direktora leelais suns mani pawadija. No zekojuma un wisa pahrdsihwotâ paliku slims, ta ka newareju sawu meitinu pahrwest uf mahju. Tapehz luhdsu zitus to isdarit un liku ari gultas drehbes pahrwest, bet tàs, nesinu kahdu eemeslu dehl, direktors nebij wehlejis isdot. Meitinu man gan pahrweda, bet wehl tàpat bes krekla mugurâ. Kur winas 4 krekli bij palikuschi, ta nesin. Tàs drehbes, kas mugurâ, bij utu pilnas. No ziteem behrnu wezakeem dsirdeju, ka behrni usrakstijuschi, ka daschreis supâ iswahrot ari peles. Es to neapleezinu, ko neesmu redsejis.

Luhdsu ari zitas laikrakstu redakzijas usnemt manu wehstuli, lai ta sasneegtu sawu mehrki. Par sawu rakstu atbildu, ja wajadsigs, ari teesas preekschâ.

Mana adrese: Zaur Leepaju, Nihzas Lejneekos, Andrejs Juhrmals Pike.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Jelgawas Sw. Annas basnizâ.

Deewkalposchanas: Swehtdeen, 29. julijâ pulksten 10 no rihta mahz. Fr. Bernewtz.

Ussaukti: Jahnis Gudrais ar Almu Emiliju Lapa. Jehkabs Ruhsa ar Karlini Juhli Weber.

Miruschi: Kristaps Augusts Barbarewitschs 9 ned.

Deewkalposchanas Jelgawas Nikolaja basnizâ.

Deewkalposchanas: Swehtdeen 29. julijâ pulksten pus 10 no rihta, mahzitajs Reinhards:

Ussaukti: Johans Alfreds Freimans ar Lawisi Wilkahrs; Johans Laumans ar Lini Horst; Hanss Gustaws Dumburs ar Lihseti Müller; Johans Gudrajs ar Almu Emiliju Lapa.

Miruschi: Trihne Dalbing 55 g. w.; Ernst Samuels Jaunsems 10 m. w.; Minna Kesber 40 g. w.; Lawise Schnore 80 g. w.; Karl Aleksanders Dombromskijs 54 g. w.; Martinsch Klegers 86 g. w.; Elisabet Nesenberg 2 g. w.; Jahnis Frizis Salums 2 st. w.;

Ihpaschneeze: „Latweeschu Literariskâ (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba „Latweeschu Awises."
Atbildigais redaktors: R. Purinsch (Purinu Kläws).

Pasta eela Nr. 6
pretim Katrines eelai.
Telefons 602,

Peenem sobu slimneekus

ikdeenas no plkst. 9—1 deenâ un no plkst. 3—6 pehz pusdeenas.

Pagatawoju mahkl. sobus ar un bez platiem, selta kronischus, skruhwes sobus, porz. un selta plombas.

Dts J. Arons.

Peenem sobu slimneekus

ikdeenas no 10 lihdz 1 un no 3—6.

Spezialists selta sobu kroneem (Goldkronen) un ar **stifti eeleekameem** (Stiftszähne) bez platem.

Dentists **M. Kaplans,**
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 31.

Sobu slimneekus

peenemam katru deenu no pulksten 9 lihdz 6. Sobus iswelk bez sahpem. Mahkfligi sobi ar waj bez platem. Wisadas plombas. Spez. selta sobu kroneem, porzelana un selta plombam. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.

S. Brande un P. Brande,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 17.

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plkst 9½—1 un 4—6.

Spezialitate: eeleek mahkfligus sobus, porzelana plombas un iswelk sobus glusci bez sahpêm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.

Jelgawâ Leelajâ eelâ Nr 6.

Gutman-Rathans.

Akziju Sabeedribas
J. Hertel
apteeku pretschu pahrdotawâ
Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.
Peedahwâ wisadas lauksaimneezibâ, dahrskopibâ un mahjsaimneezibâ wajadsigâs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wisados leelumos **Ellas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un seepes.**
Gumijas prezes.

I. Sw. Peterburgas Politechnikas kursu
schofferu skola
СПБ. Б. РУЖЕЙНАЯ 6.
Pasino peenemschanu **deenas** un **wakaru grupam.** Labi eerihkotas darbnizas u. garaschas. Jaunas grupas mahj. sahkums katra mehnescha pirmâ deenâ. Peenemschanas noteikumus issuhta pehz 10 k. pastmarkas sanemsch. Skola rekomandê **mahzitus schofferus.**

Latweeschu Sawstarpigâ Dsihwibas Apdroschinaschanas Beedriba

Zentralkantoris:
Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 44,
Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas namâ.

Rigas kantoris:
Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 27.

Agenturas wisâs Latweeschu Sawstarpigâs Apdroschinaschanas Beedribas Nodalâs. Zitur agenturas teek eerihkotas.

Apdroschina wisadus kapitalus us mirschanas un sadsihwoschanas gadijeeneem, kâ ari isdara **behrnu naudas** (no 50 r. sahkot) apdroschinaschanas pehz wislehtakeem tarifeem, kâ jau sawstarpiga beedriba.

Katra godiga zilweka peenahkums ir sewim wismaz **behrnu naudu nodroschinat,** lai tani gadijeenâ, kur winsch mirst — wina peederigi — zaur wina slimibu jau daudz wahrguschi — nebuhtu bez padoma kâ behres sarihkot. **Un to war katris,** jo peemehram 35 gadus wezs war 2 rublus gadâ maksajot nodroschinat sewim **55 rbl.** leelu behrnu naudu. Pee tam wehl kriht swarâ tas, ka schos 2 rublus gadâ (uz reisi waj dakam) winam jamaksâ tikai 20 gadus no weetas, tad winsch teek brihwbeedris (no wisâm maksaschanam brihws), bet behrnu nauda tatschu ir droscha — jau pehz pirmâs eemaksas, kautsch ari ta buhtu daschas kapeikas.

Tuwakus paskaidrojumus pasneedz uz pirmo peeprasijumu ar rakstu un issuhta wisadus sawus prospektus

Paskaidrojoschi peemehri:

1) **Jautajums:** Esmu 30 gadus wezs un wehlos saweem behrneem apdroschinat 1000 rbl. leelu kapitalu uz sawu mirschanas gadijeenu. Premijas gribu maksat 20 gadus. Apdroschinaschanai jastahjas tuhlit spehkâ.
Atbilde: Jums jamaksâ 20 gadu no weetas ikgadus 31 rbl. 60 kap.
2) **Jautajums:** Esmu 25 gadi wezs un wehlos saweem behrneem apdroschinat 500 rubku leelu kapitalu uz sawu mirschanas gadijeenu, bet ar to nosazijumu, ka ja es nodsihwoju sawu 60. muhscha gadu un tad wehl neesmu miris, schi nauda ismaksajama man pascham. Premijas gribu maksat 10 gadus. Apdroschinaschanai jastahjas tuhlit spehkâ.
Atbilde: Jums jamaksâ 10 gadus no weetas ikgadus 25 rbl. 60 kap.
3) **Jautajums:** Esmu 40 gadus wezs un wehlos sawai familijai nodroschinat 200 rbl. uz sawu mirschanas gadijeenu (preeksch saweem behrneem) un premijas gribu maksat 15 gadus no weetas. Apdroschinaschanai jastahjas tuhlit spehkâ.
Atbilde: Jums jamaksâ 15 gadu no weetas ikgadus 8 rbl. 22 kap.

Pehz scheem peemehreem luhdsam peeprasit sinas, zik jums buhtu premijas jamaksâ, ja Juhs sawu dsihwibu apdroschinatu pehz Juhsu apstahkleem un Juhsu wehleschanâs.

Peeprasijumi adresejami:
гор. Митава, Латышскому Взаимному Обществу Страхованія Жизни.
Latweeschu Sawstarpigai Dsihwibas Apdroschinaschanas Beedribai, Jelgawâ.
Walde.

Pansioneri
teek usnemti, saruna kreewu un wahzu walodâs, pehz wehleschanas ari musikas stundas. Jelgawâ, Filosofu eelâ Nr. 9, dz. 3.

A. N. Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawa
Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eeteiz wislabakâs papirosu ischaulites (hilses) iz pascha auto-mech. fabrikas

„Sankt Gotthard",

starp tâm: koka kastitês par 250 gabalu, kâ ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrâ kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.

marschiga tabaka: **Halis** ¼ mahrz. 46 kap., ⅛ mahrz. 23 kap. **Maikapara** spezialtabaka: **Swesda** № 40, nepahrspehjama labuma. Papirosi wisas wairak peeprasitas sortes par lehtâm zenâm.

NB. Atkalpahrdewejeem wislabakâ eepirkschanas weeta.

Tabaka 3 sorte jau no 70 kap. mahrzina un **zigarus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 sahkot.

Jelgawas Laukſaimneez. Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedriba,

Jelgawâ, Katoku eelâ 44. Telefons 62.

Sabeedribas bilanze 30. junijâ 1912. g. 5,881,210 rub. 67 kap.

Sabeedribas bilanze bija:

1911. g. 31. dezembri	5,119,150	rub.	37	k.
1910. „ „ „	3,846,207	„	74	„
1909. „ „ „	3,012,856	„	54	„
1908. „ „ „	2,482,661	„	46	„
1907. „ „ „	1,946,968	„	24	„
1906. „ „ „	1,443,094	„	42	„
1905. „ „ „	999,767	„	74	„
1904. „ „ „	837,356	„	67	„
1903. „ „ „	645,640	„	01	„
1902. „ „ „	413,771	„	76	„
1901. „ „ „	230,608	„	68	„
1900. „ „ „	109,560	„	77	„

Sabeedribas kantors atwehrts darbdeenam no pulkst. 10—2 deenâ.

Sabeedriba maksâ par noguldijumeem 3—6%, rehkinot no noguldischanas deenas.

Par aisdewumeem aprehkina 6—8%.

Peeprasijumus pehz aisdewumeem isspreesch pirmdeenâs un zeturtdeenâs. Aisdewumi teek issneegti uz obligazijam (nekustinameem ihpaschumeem), wehrtspapireem un uz galwoschanu.

Noguldijumus war eesuhtit ari pa pastu waj zaur walstsbankas kantoreem un nodalam kâ ari rentejam uz Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedribas tekoscha rehkina Jelgawas rentejâ Nr. 63659. Eesuhtito naudu sanehmuse Sabeedriba izgatawo noguldijumu sihmi pehz noguldītaja wehleschanâs un to winam pa pastu issuhta. Uz noguldītaju wehleschanos ari noguldijumu prozentes teek pa pastu issuhtitas un tâpat ari pee noguldijuma atmaksas noguldītajam peenahzigâ summa war tikt pa pastu waj zaur renteju peesuhtita.

Walde: agronoms J. Bisseneeks, D. Kahnbergs un agronoms J. Brasda.

Nikolaja basnizas pirmmahzibas skola

sahksees mahziba 9 augustâ.

Tai paschâ deenâ ari jaunu skolenu peenemschana.

Skolas preekschneeks: **J. Purwain.**

Pirmee Sw.-Peterburgas
politechnikas kursi
Technikum
Sw.-Peterburgâ, B. Ruscheinaja eelâ № 6.

Papildu sinas:

1) Uz senatora, mehrneezibas nodalas **pahrwaldneeka** rihzibu no 27. junija sch. g. sem Nr. 3860 mehrneezibas nodalu beiguschee teek eezelti par mehrneeku palihgeem semes eerihzibas komisijâ.

2) Skolas isstahdê Sw.-Peterburgâ peespreesta 15. julijâ sch. g.

Pirmajeem Sw.-Peterburgas Politechnikas Kursteem

leelais sudraba medalis.

Jelgawas Palihdsibas Beedriba
sarihko **swehtdeen, 29. julijâ 1912. g.**
Langerwaldes parkâ

Salumu swehtkus.

Sahkums plkst. 3 pehz pusdeenas, beigas plkst. 2 no rihta.

Ee-eja (eesk. labd. nod.): beedreem 20 kap., nebeedreem 35 kap. no personas.

Preekschneeziba.

„Pfaff" schujmaschinas
pahrdod weenigi pee
A. Lipperta,
Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 8, 1 tr.
Leepajâ, Graudu (Korn) eelâ Nr. 47.

Usnomaksu no 1 rub. nedelâ.
Wislabakâs pasaulê.

Wisu zitu sistemu **rokas schujmaschinas** sahkot no 22 rub.
Wislabakâs pasaulê.

„Brennabor" un „Wanderer" welosipedi.

Nikolajs Bergs, Jelgawâ,
peedahwâ
saldu Kaukasijas wihnu,
maigu un gabrdu, 55 kap. par pudeli.

„Wanderer"
brauzamus un motora welosipedus
models 1912. g., sanehma bagatigâ iswehlê un peedahwâ uz galwoschanu
J. Friedrichs (A. Berg),
Jelgawâ, Palejas eelâ Nr. 3, telef. 308.
Pahrdod uz tuhlin samaksu un uz nomaksu.
Peenehmigi maksaschanas nosazijumi.

Dubultu gimnasijas.
Schmidtchena un Behrsina

usturetajâs wihreeschu un seeweeschu gimnasijâs Dubultos notiks **usnemschanas eksameni 17. un 18. augustâ. Mahzibu sahkums 20. augustâ.** Audzekni bauda wisas lauku dsihwes ehrtibas. Audzinaschanai kalpo internati skolotaju gimenês. Krona teesibas. Adrese: Дуббельнъ, Лифл. губ. — Rigâ pasneedz sinas Dr. med. O. Reinharda kgs. Suworowa eelâ, pretim Aleksandra gimnasijai.

„Latweeschu Awises" apgahdibâ isnahkuschas grahmatas:

„Deks Troms" Holandeeschu raksineeka Kiwita stahsts. Tulkojis J. P.
70 lap. puses. Maksâ 25 kap.

„Dabas likums"
kâ modernâ pasaules usskata teesatajs.
Mahz. Fr. Bernewitza preekschlasijums Leepajas sinodê 1911. g.
16 lap. puses. Maksâ 5 kap.

Sw. Annas basn. Jelgawâ.
Wehsturisks apzerejums.
24 lap. puses ar 5 sihmejumeem. Maksâ 10 kap.

Wehl masâ krahjumâ ir dabonams, angku raksineezes Marijas Korelli saistoschais stahsts

„Baraba".
Stahsts no Kristus laikeem.
250 lap. puses. Maksâ 60 kap.

Wairumâ dabonamas „Latw. Aw." ekspedizijâ,
Jelgawâ, Skrihweru eelâ Nr. 35.

Печатать разрѣшается полиціею.

Te klaht 1 peelikums.

Drukatas Grahmatruhpn. Ekon. Sabeedr., agr. G. Landsberga drukatawâ.